

ШЕЛКОВЫЙ ПУТЬ – ЭКОЛОГИЧНЫЙ ТРАНСПОРТ

Т.С. АРЫСТАНБАЕВ^{1*},
директор департамента
корпоративного
развития и управления
активами

А.С. АШИРОВ¹,
заместитель
генерального директора
по производству

П.В. КЛИМОВ²,
академик,
доктор технических наук,
советник генерального
директора

¹ТОО «КазТрансГазЭнимдері»,
Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, ул. 36, д. 11

²АО «КазТрансГаз»,
Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, ул. А. Бокейхан, зд. 12

Рассматриваются проблемы развития рынка природного газа (метан) в качестве моторного топлива в РК. Содержание исследования составляет анализ динамики развития основных показателей, в том числе: количественные показатели производственно-сбытовой инфраструктуры, парка транспортных средств и объемы реализации компримированного природного газа (КПГ), так же и качественные показатели, такие как уровень изношенности и убыточность автобусных парков, загруженность автомобильных газонакопительных компрессионных станций (АГНКС), удельные показатели потребления традиционного моторного топлива и КПГ, меры государственной поддержки, существующие барьеры в сравнении со странами-соседями. Обобщен практический опыт и определены причины существенного отставание рынка газомоторного топлива (ГМТ) в Республике Казахстан по сравнению с КНР, РУ, РФ. Также проанализированы проблемы развития сети АГНКС в черте города в условиях плотной застройки.

Работа имеет межотраслевой характер, разработана на стыке реформирования транспортного сектора РК и развития газовой, в частности, газомоторной отрасли и, по мнению авторов, сможет оказать положительный мультипликативный

эффект на экономику РК в силу экономичности и экологичности природного газа как моторного топлива. Необходимым условием и основой этого является синхронизация развития транспортной и газовой отрасли экономики с учетом интереса крупных энергетических компаний к развитию производственно-сбытовой инфраструктуры сжиженного природного газа (СПГ) на международных транспортных маршрутах, синхронизированной с реализацией транспортной транзитной стратегии РК.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: компримированный и сжиженный природный газ, газомоторное топливо, снижение выбросов, снижение издержек, экология, якорный потребитель, комплексный план, инновационная технология, инвестиции, международный транспортный маршрут, автопробег.

ЖІБЕК ЖОЛЫ – ЭКОЛОГИЯЛЫҚ КӨЛІК

Т.С. АРЫСТАНБАЕВ^{1*}, «ҚазТрансГазӨнімдері» ЖШС Корпоративтік даму және активтерді басқару департаментінің директоры

А.С. АШИРОВ¹, «ҚазТрансГазӨнімдері» ЖШС бас директорының өндіріс жөніндегі орынбасары

П.В. КЛИМОВ², академик, техника ғылымдарының докторы, «ҚазТрансГаз» АҚ бас директорының кеңесшісі

¹«ҚазТрансГазӨнімдері» ЖШС

Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, көш. 36, 11ұй

² «ҚазТрансГаз» АҚ

Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, А.Бөкейхан көшесі, 12

Қазақстан Республикасындағы мотор отыны ретінде табиғи газ (метан) нарығын дамыту проблемалары қарастырылады. Зерттеудің мазмұны негізгі көрсеткіштердің даму динамикасын талдау, оның ішінде: өндірістік және тарату инфрақұрылымының сандық көрсеткіштері, көлік құралдары паркі және сығылған табиғи газды (СТГ) сату, сондай-ақ автобус парктерінің тозу деңгейі мен зиянсыздығының деңгейі, газ жинақтаушы компрессорлық станциялардың жанармай құю станциялары, мотор отыны мен СТГ дәстүрлі тұтынудың нақты көрсеткіштері, мемлекеттік қолдау шаралары, көрші елдермен салыстырғанда, бар кедергілер. Практикалық тәжірибе жинақталды және Қазақстан Республикасындағы (ҚР) газотын көлік (ГОК) нарығындағы айтарлықтай кешігу себептері Қытаймен, Өзбекстанмен және Ресей Федерациясымен салыстырғанда анықталды.

Сондай-ақ қаланың шұғыл дамуы жағдайында автомобиль газын жинақтаушы компрессорлық станциялар желісін дамыту проблемалары талданды.

Жұмыстың салааралық сипаты бар, яғни Қазақстанның көліктік секторын реформалау мен газды дамыту кезінде жасалған, атап айтқанда газотын саласында, авторлардың тайымдауы бойынша, мотор отыны ретінде табиғи газдың үнемділігі мен экологиялық тиімділігіне байланысты Қазақстан экономикасына оң мультипликативтік әсер ете алады. Экономиканың көлік және газ саласы дамуының синхронизациялау шарттарын сақтауда ірі энергетикалық компаниялардың сұйытылған табиғи газды (СТГ) халықаралық көлік бағыттарында дамыту және Қазақстан Республикасының көлік-транзиттік стратегиясын іске асырумен синхрондауға қызығушылығын ескере отырып, дамытудың негізі болып табылады.

НЕГІЗГІ СӨЗДЕР: сығылған және сұйылтылған табиғи газ, газмотор отыны, шығарындыларды азайту, шығынды азайту, экология, якорьлік тұтынушы, кешенді жоспар, инновациялық технологиялар, инвестициялар, халықаралық көлік бағыты, көлік жүгірісі.

SILK WAY – ECOLOGICAL TRANSPORT

T.S. ARYSTANBAEV^{1*}, Director of Corporate Development and Asset Management Department of KazTransGazOnderi LLP

A.S. ASHIROV², Deputy General Director for Production of KazTransGazOnderi LLP

P.V. KLIMOV², Academician, Doctor of Technical Sciences, Advisor of the General Director of KazTransGas JSC

¹KazTransGazOnderi¹LLP

h. 11, st. 36, Esil district, Astana city, Republic of Kazakhstan

²KazTransGas²JSC

bld. 12, A. Bokeykhan street, Esil district, Astana city, Republic of Kazakhstan

The problems of the development of the natural gas (methane) market as a motor fuel in the Republic of Kazakhstan are considered. The content of the study is an analysis of the dynamics of the development of key indicators, including: quantitative indicators of the supply and distribution infrastructure, vehicle fleet and sales of compressed natural gas (CNG), as well as quality indicators, such as the level of deterioration and unprofitability of bus fleets, congestion of gas stations for gas accumulative compression stations, specific indicators of consumption of traditional motor fuels and CNG, state support measures, existing barriers in comparison with neighboring countries. The practical experience has been summarized and the reasons for the significant lag in the gas-engine transport (GET) market in the Republic of Kazakhstan (RK) compared with China, Uzbekistan, and the Russian Federation have been determined. The problems of the development of a network of CNG station within the city in the conditions of high-density development are also analyzed.

The work has an interdisciplinary nature, developed at the junction of the reform of the transport sector of Kazakhstan and the development of gas, in particular, the gas-engine industry and, according to the authors, could have a positive multiplicative effect on the economy of Kazakhstan due to its economy and environmental friendliness of natural gas as motor fuel. The basis of this is the observance of the conditions for the synchronization of the development of the transport and gas industry of the economy, taking into account the interest of large energy companies in the development of production and marketing infrastructure of liquefied natural gas (LNG) on international transport routes, synchronized with the implementation of the transport transit strategy of Kazakhstan.

KEY WORDS: *compressed natural gas, gas engine fuel, reduction of emissions, cost reduction, ecology, anchor consumer, integrated plan, innovative technology, investment, international transport route, car rally.*

Читайте далее в журнале «Нефть и газ», №6, 2018 год